

Ο θάνατος του Μανώ λη Γλέζου, μοιραία ενεργοποιεί συναισθήματα και σκέψεις, ειδικά τέτοια εποχή. Κατ' αρχάς να συνειδητοποιήσουμε ότι, ο εκλιπώ ν ανήκει σε αυτές τις περιπτώ σεις όπου η ζωή του φέρθηκε γενναιόδωρα. Όχι διότι σχεδόν ακούμπησε τα εκατό, αλλά γιατί φλερτάρισε αναιδώ ς με τον θάνατο, επί μακρόν.

Με τρείς θανατικές καταδίκες, με μια δωδεκαετία σε φυλακές, έξη χρόνια σε εξορίες και με δεκάδες χαμένους, με το χειρότερο τρόπο φίλους και συντρόφους, ο βίος του ξέφυγε, κατά πολύ, από το σύνηθες πλαίσιο, ακόμα και για τη χρονική περίοδο της γενιάς του.

Έτσι ένας φυσικός θάνατος, όπως τον περίεγραψε ο Ν. Καββαδίας: «*θα 'χω ένα θάνατο κοινό και θλιβερό πολύ και μια κηδεία σαν των πολλών ανθρώπων τις κηδείες*», έμοιαζε στην δική του περίπτωση με κάτι πολύ απίθανο, όσο και καθόλου ηρωικό.

Όπως έλεγε και ο ίδιος όμως, ήρωας ήταν ο μικρός του αδελφός, ο Νίκος ο οποίος αποχαιρέτησε τη ζωή τον Μάιο του '44 στην Καισαριανή, στα 19 του χρόνια, έχοντας για τελευταία εικόνα τις κάνες γερμανικού εκτελεστικού αποσπάσματος. Δίπλα του τουφεκίστηκαν και Ελληνίδες, άλλο ένα δείγμα συμπεριφοράς του κατακτητή.

Κάτω από αυτές τις εμπειρίες, η Γερμανική Κατοχή τον σημάδεψε βαθιά και ποικιλότροπα. Αλλά είναι και κάτι άλλο που οδήγησε τη ζωή του. Τα ανεπίστροφα ταξίδια.

Γιατί τέτοιο ήταν το δικό του, από την Απείρανθο στη Νάξο όταν είδε το πρώτο φως τις μέρες που φλεγόταν η Σμύρνη, έως τις μέρες μας που πέρασε στην αιωνιότητα, σε μια Αθήνα που στέκει τρομαγμένη μπροστά σε μια ευρύτερη, άγνωστη απειλή.

Σε αυτά τα 98 χρόνια, έζησε γεγονότα που χάραξαν τις πορείες εκατομμυρίων ανθρώπων. Και τα έζησε σε μέγιστο, σε υπερθετικό βαθμό, σε έναν τόπο όπου η παράδεισος ήταν μέσα στην κόλαση και αντίστροφα. Σε έναν τόπο όπου ήταν βασανιστικά δύσκολο να παραμείνεις πιστός στην πρακτική εφαρμογή της ιδεολογίας.

Ταπεινή μου άποψη, πως ο Μανώλης Γλέζος το κατάφερε και αυτό είναι το μεγαλύτερο κατόρθωμα από όλα τα παράσημα και τα βραβεία του κόσμου.